

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-05-04/2013
P/13/145

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/145 – Oznakowanie dróg publicznych województwa śląskiego
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r., z uwzględnieniem stanu faktycznego i uwarunkowań prawnych obowiązujących na dzień zakończenia kontroli
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Kontrolę przeprowadził na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK ¹ Aleksander Górniak, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 85098 z dnia 27 marca 2013 r. <p style="text-align: right;">[Dowód: akta kontroli str. 1-2]</p>
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Żywcu ² , 34-300 Żywiec ul. Zamkowa 10, Regon 072182539
Kierownik jednostki kontrolowanej	Antoni Szlagor, Burmistrz Miasta

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie³ realizację przez Urząd spraw dotyczących oznakowania dróg publicznych w gminie Żywiec.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia:

1. Prowadzenie ksiąg dróg wybranych losowo dziewięciu dróg niezgodnie z zasadami określonymi rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom⁴ oraz nieprowadzenie wymaganych ww. przepisem ksiąg objazdu dróg.
2. Niedokonywanie w latach 2011-2013 kontroli okresowych (rocznych) stanu technicznego wszystkich dróg gminnych, wymaganych ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵.
3. Stosowanie na 55,5% wybranych od badania drogach gminnych oznakowania niezgodnego z zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu, co stanowiło naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem⁶.
4. Nieprzestrzeganie w przypadku 18,7% skontrolowanych znaków pionowych warunków technicznych określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm., dalej zwana ustawą o NIK.

² Zwany dalej „Urzędem”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dz. U. Nr 67, poz. 582, zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie ewidencji dróg publicznych”.

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm., zwana dalej „ustawą Prawo budowlane”.

⁶ Dz. U. Nr 177, poz.1729, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie warunków zarządzania ruchem na drogach”.

3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach⁷.

5. Niepodjęcie działań wynikających z zaleceń i rekomendacji audytora wewnętrznego w zakresie wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego.
6. Nierzetelne sporządzenie sprawozdania o sieci dróg publicznych za 2012 r., o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieciach dróg publicznych, obiektów mostowych, tunelach oraz promach⁸, przesłanego dla celów statystycznych do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
7. Brak rzetelnego nadzoru Burmistrza nad realizacją przez komórki i pracowników Urzędu zadań zarządcy dróg gminnych, co sprzyjało występowaniu licznych nieprawidłowości, w tym również w zakresie oznakowania dróg.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1 Tworzenie warunków do wykonywania zadań związanych z zapewnieniem właściwego stanu oznakowania dróg.

1.1 Wewnętrzne uregulowania spraw objętych kontrolą.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu⁹ siecią dróg gminnych zarządzał Referat ds. Dróg Publicznych¹⁰ Wydziału Inżynierii Miejskiej, Ochrony Środowiska i Rozwoju Urbanistycznego¹¹. Ustalony w regulaminie zakres działania Referatu Dróg obejmował w pełni zadania zarządcy drogi wynikające z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych¹².

[Dowód: akta kontroli str. 3-8]

1.2 Opracowane i wdrożone procedury realizacji zadań objętych kontrolą.

W obowiązującej Księdze Jakości Zintegrowanego Systemu Zarządzania ustalone były m.in. procedury zarządzania drogami publicznymi, wydawania decyzji w sprawie zajęcia pasa drogowego oraz lokalizacji zjazdów z dróg miejskich.

[Dowód: akta kontroli str. 9, 13-14]

Od 24 listopada 2011 r. obowiązywała uchwała Rady Miejskiej¹³ w sprawie ustalenia wysokości opłat za zajęcie pasa drogowego, określająca zmienione jednostkowe stawki za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych, na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg.

Analiza pięciu wybranych losowo zezwoleń z 2013 r. na umieszczenie reklam w pasie dróg gminnych oraz oględziny ww. reklam, wykazały że ich usytuowanie nie wpływało na

⁷ Dz. U. Nr 220, poz. 2181 ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych”.

⁸ Dz. U. z Nr 67, poz. 583, dalej zwane rozporządzeniem w sprawie sporządzania informacji o sieci dróg publicznych.

⁹ Wprowadzonym zarządzeniem Burmistrza Nr 139/2012 z dnia 7 sierpnia 2012 r.

¹⁰ Zwanemu dalej „Referatem Dróg”.

¹¹ Zwanemu dalej „Wydziałem Inżynierii Miejskiej”.

¹² Dz. U. z 2013 r. poz. 260 ze zm., zwana dalej „ustawą o drogach publicznych”.

¹³ Nr XVIII/124/2011 z dnia 24 listopada 2011 r. Wcześniej obowiązywała uchwała Nr XXXIII/293/2004 z dnia 16 lipca 2004 r.

ograniczenie widoczności oznakowania i elementów dróg, a lokalizacja i wielkość były zgodne z warunkami ustalonymi w wydanych przez Burmistrza decyzjach.

[Dowód: akta kontroli str. 24-26]

1.3 Przygotowanie pracowników do realizacji zadań objętych kontrolą.

Spośród pięciu zatrudnionych w Referacie Dróg pracowników, trzech posiadało wykształcenie specjalistyczne w zakresie budownictwa drogowego. Pracownikom w zakresach czynności, powierzono obowiązki umożliwiające w pełni realizację zadań zarządcy drogi, w tym dotyczących utrzymania oznakowania dróg publicznych.

W okresie objętym kontrolą ww. pracownicy nie uczestniczyli w szkoleniach z zakresu zarządzania drogami.

[Dowód: akta kontroli str. 27-37]

1.4 Dane o sieci zarządzanych dróg publicznych.

Według przekazanych Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad informacji, na koniec grudnia 2011 r. długość dróg gminnych wynosiła 64,07 km, a na koniec 2012 r. 66,38 km. Nawierzchnię twardą na koniec 2012 r. miało 60,78 km dróg.

[Dowód: akta kontroli str. 38-54]

W przekazanej informacji za 2012 r. nie uwzględniono długości jednej drogi publicznej, przejętej¹⁴ od Zarządu Województwa Śląskiego z dniem 1 stycznia 2012 r. na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy o drogach publicznych.

[Dowód: akta kontroli str. 38-54],

Gmina przejęła w 2011 r. – z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2012 r. - również drogę powiatową Nr 1472 S o długości 2,306 km. Jej przejęcie nastąpiło na podstawie Uchwały Rady Powiatu¹⁵ w sprawie pozbawienia ww. drogi kategorii drogi powiatowej oraz Uchwały Rady Miejskiej w Żywcu¹⁶ w sprawie jej zaliczenia do kategorii dróg gminnych.

[Dowód: akta kontroli str. 97-100, 204-205]

Dla obydwu przejętych dróg (powiatowej i wojewódzkiej) Urząd nie wystąpił o zmiany ich numerów w związku z zaliczeniem ich do kategorii dróg gminnych.

[Dowód: akta kontroli str. 38-54, 97-100]

Według informacji posiadanych przez Urząd na zarządzanych przez Burmistrza drogach w 2011 r. odnotowano 52 wypadki (oraz 324 kolizji), w których 27 osób zostało rannych, a w 2012 r. - 73 wypadki (oraz 445 kolizji), w których rannych zostało 87 osób.

[Dowód: akta kontroli str. 134-140]

1.5 Prowadzenie wymaganej dokumentacji zarządzanych dróg.

Dla wszystkich 118 dróg gminnych w okresie objętym kontrolą prowadzono oddzielne książki dróg. Dla wszystkich dróg posiadano zatwierdzone stałe projekty organizacji ruchu.

[Dowód: akta kontroli str.89-96]

Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 22 października 2010 r. ww. 118 drogom gminnym nadane zostały numery.

[Dowód: akta kontroli str.62-70]

¹⁴ Protokół przekazania-przejęcia spisany 20 grudnia 2011 r.

¹⁵ Uchwała nr X/94/2011 z dnia 26 września 2011 r.

¹⁶ Uchwała nr XV/97/2011 z dnia 29 września 2011 r.

Przeprowadzona analiza ksiązek dziewięciu wybranych losowo dróg gminnych, założonych w latach 2009-2010, wykazała, że żadna z nich nie była prowadzona zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych.

W badanym okresie nie prowadzono w Urzędzie dziennika objazdu dróg wymaganego przepisami ww. rozporządzenia, stanowiącego element składowy ewidencji dróg.

[Dowód: akta kontroli str. 94-96, 221-222]

1.6 Kontrola zarządcza obejmująca czynności związane z oznakowaniem zarządzanych dróg.

Zasady oraz tryb przeprowadzania kontroli zarządczej w Urzędzie regulowało zarządzenie Burmistrza Miasta nr 61/2010 z dnia 11 maja 2010 r. Zarządzeniem nr 81/2012 z dnia 8 czerwca 2012 r. Burmistrz Miasta wprowadził również regulamin kontroli funkcjonalnej i samokontroli w Urzędzie.

Kontrola funkcjonalna działań związanych z zarządzaniem siecią dróg gminnych była sprawowana na bieżąco przez Naczelnika Wydziału i Kierownika Referatu ds. Dróg Publicznych.

[Dowód: akta kontroli str.101-117, 142, 165-170, 222]

W okresie objętym kontrolą zagadnienia zarządzania drogami oraz oznakowania dróg publicznych nie były przedmiotem kontroli wewnętrznej. W wyniku badania audytowego przeprowadzonego w 2010 r. w zakresie dotyczącym m.in. zagadnień związanych z zajęciem pasa drogowego - wydawaniem decyzji administracyjnych i pozyskiwaniem dochodów z tytułu zajęcia pasa drogowego - sformułowane zostało osiem zaleceń i rekomendacji. Dotyczyły one: powierzenia Naczelnikowi Wydziału obowiązków w zakresie kontroli finansowej spoczywające na zarządcy dróg (1); opracowania zasad kontroli poprawności formalno - prawnej i kompletności dokumentów przy wydawaniu decyzji (2), nakładania kar za brak przywrócenia pasa drogowego bez zbędnych wezwań (3); zapewnienia bieżącej kontroli i nadzoru nad ustawianiem reklam oraz naliczania z tego tytułu stosownych kar (4); opracowania i wdrożenia procedur kontroli przestrzegania warunków określonych w wydawanych decyzjach na zajęcie pasa drogowego (5); umieszczania w treści decyzji informacji dotyczących zwolnienia z opłaty skarbowej (6); określenia i sprecyzowania zakresów czynności i odpowiedzialności pracowników uczestniczących w procesie wydawania decyzji (7); opracowania pisemnych zasad procesu windykacji (8).

Według stanu na dzień 3 czerwca 2013 r., z ww. zaleceń i rekomendacji zrealizowanych zostało pięć pierwszych.

[Dowód: akta kontroli str. 71-86]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie tworzenia warunków do wykonywania zadań związanych z zapewnieniem właściwego stanu oznakowania dróg stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo przejęcia z dniem 1 stycznia 2012 r. dwóch dróg publicznych do kategorii dróg gminnych (drogi powiatowej Nr 1472 S o długości 2,306 km od Powiatowego Zarząd Dróg w Żywcu i odcinka 1,6 km drogi wojewódzkiej DW-946¹⁷ od Zarządu Województwa Śląskiego, Burmistrz nie podjął działań mających na celu zmianę ich numerów na odpowiadające kategorii dróg gminnych, wskutek czego w Urzędzie posługiwano się numeracją nadaną im wcześniej. Powyższe było niezgodne z art. 10

¹⁷ Od nowo wybudowanego ronda (ul. Krakowska) biegnący ul. Sienkiewicza (odcinek o dł. 860 m), ulicą Żeromskiego (odcinek o dł. 667 m) oraz Aleją Wolności (odcinek o długości 73 m). Odcinki te przekazano Gminie na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy o drogach po wybudowaniu nowego odcinka drogi wojewódzkiej (północnego obejścia miasta o długości 1,1 km).

ust. 7 ustawy o drogach publicznych w zakresie nadawania numerów drogom i § 5 ust. 2 pkt. 4 lit. b rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych w zakresie ustalenia przez zarządcę drogi numerów ewidencyjnych drogi.

[Dowód: akta kontroli str. 42, 204-205, 126, 221]

2. W sprawozdaniu o sieci dróg publicznych w granicach administracyjnych miasta za 2012 r., przesyłanym do GDDKiA na podstawie § 2 rozporządzenia w sprawie sporządzania informacji o sieci dróg publicznych, Burmistrz podając długość zarządzanej sieci gminnych dróg publicznych nie wykazał odcinków przejętej z dniem 1 stycznia 2012 r. byłej drogi wojewódzkiej DW-946 o długości 1,6 km.

Burmistrz i Naczelnik Wydziału Inżynierii Miejskiej wyjaśnili, że droga powiatowa została przekazana Gminie z nadanym już numerem przez Zarząd Województwa Śląskiego, w związku z czym nie występowało o ponowne jego nadanie. Natomiast w przypadku drogi przejętej od Zarządu Województwa Burmistrz stwierdził, że do czerwca 2013 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach nie przekazał Urzędowi dokumentu z wartością przekazanego majątku oraz książki drogi, co m.in. w jego ocenie uniemożliwiało ujęcie wspomnianego odcinka drogi w sporządzonym sprawozdaniu.

[Dowód: akta kontroli str. 42, 126, 204-205, 221]

NIK - uwzględniając, że ww. drogi z dniem 1 stycznia 2012 r. zostały pozbawione dotychczasowej kategorii i stały się drogami kategorii gminnej, posiadającymi inną numerację niż drogi powiatowe i wojewódzkie - nie podziela powyższego stanowiska. NIK zwraca również uwagę, że do obowiązków zarządcy drogi należy prowadzenie wymaganej dokumentacji, w związku z czym nie może uznać argumentacji, że opóźnienie w przekazaniu książki tej drogi przez poprzedniego jej zarządcę było powodem niewykazania drogi w sporządzonym za rok 2012 sprawozdaniu o sieci dróg gminnych.

3. Burmistrz, będący zarządcą dróg, nie ustalił dla zarządzanych dróg gminnych numerów ewidencyjnych, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt. 4 lit. b rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych. Numery te zostały nadane drogom gminnym dopiero w trakcie kontroli NIK.

[Dowód: akta kontroli str. 126-132]

4. Burmistrz, będący zarządcą dróg, nie zapewnił prowadzenia dziennika objazdu dróg, który - stosownie do § 9 ust. 1 pkt 2 i § 11 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg - stanowi element składowy tej ewidencji, służący do rejestracji dokonywanych kontroli stanu technicznego dróg i ich oznakowania, wymaganych m.in. art. 20 ust. 10 ustawy o drogach, a także do rejestracji wydawanych i realizowanych zaleceń pokontrolnych. Burmistrz w wyjaśnieniu stwierdził, że duplikowanie zapisów dokonywanych w protokołach objazdów, tj. stwierdzonych nieprawidłowości i zleceń naprawy, w książkach objazdów dróg, byłoby sztuką dla sztuki oraz marnotrawieniem środków przewidzianych na bieżące utrzymanie dróg.

NIK, mając na uwadze określony w art. 20 ust. 9 ustawy o drogach obowiązek prowadzenia przez zarządcę drogi ewidencji dróg, w sposób określony w przepisach wykonawczych do ww. ustawy, nie podziela stanowiska Burmistrza, gdyż w dzienniku winny być ujmowane m.in. wydawane i realizowane zalecenia pokontrolne, tj. istotne dane, których nie zawierały wspomniane protokoły. NIK zwraca ponadto uwagę, że zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg, dokumenty ewidencyjne drogi prowadzi się do czasu jej rozbiórki (w rozumieniu

przepisów ustawy Prawo budowlane). Natomiast wymóg ten nie dotyczy protokołów objazdów.

[Dowód: akta kontroli str. 90 - 93, 126, 213, 221]

4. Zbadane książki dróg dziewięciu losowo wybranych dróg gminnych¹⁸ (7,6%) prowadzone były niezgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych. Stwierdzono bowiem, że:

- a. w książkach ośmiu dróg¹⁹ w miejsce numerów ewidencyjnych dróg, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt. 4 ppkt. b ww. rozporządzenia, wpisane były numery dróg nadane przez Zarząd Województwa Śląskiego;
- b. we wszystkich dziewięciu skontrolowanych książkach dróg (jednej założonej 7 października 2009 r. i ośmiu założonych 31 maja 2010 r.) brak było wpisów dotyczących przeprowadzonych w dniach 26 - 30 kwietnia 2010 r. kontroli okresowej pięcioletniej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane. Było to niezgodne ze wzorem dotyczącym prowadzenia książki dróg, określonym w tabeli 5 pn. „V. Wykaz protokołów kontroli okresowych stanu technicznego i wartości użytkowej odcinka drogi, przeprowadzanych co najmniej raz na 5 lat zgodnie z art. 62 ust.1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane...” stanowiącym załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia.

Burmistrz wyjaśnił, że kontrole okresowe pięcioletnie zostały przeprowadzone przed założeniem książek dróg i w jego ocenie wpisanie do nich dat tych kontroli nie jest obligatoryjne.

- c. W jednym przypadku (ul. Mickiewicza) wpisy w książce dróg nie zostały zaktualizowane po dokonanej w latach 2011 – 2012 modernizacji drogi, w wyniku której uległy zmianie jej parametry. Było to niezgodne z § 16 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych, zgodnie z którym aktualizowania ewidencji dokonuje się na bieżąco, nie później niż do końca pierwszego kwartału każdego roku kalendarzowego za rok kalendarzowy bezpośrednio poprzedzający. Naczelnik Wydziału Inżynierii oświadczył, że w toku kontroli NIK dokonano aktualizacji zapisów ww. książki.

NIK zwraca również uwagę, że osiem analizowanych książek dróg zostało założonych 31 maja 2010 r.²⁰, co stanowiło naruszenie postanowień § 21 ust. 3 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych, zobowiązującego do założenia ewidencji dróg zgodnej z przepisami rozporządzenia w terminie do dnia 10 maja 2008 r. Naczelnik Wydziału Inżynierii Miejskiej i Burmistrz wyjaśnili, że założenie książek wiązało się z koniecznością wygospodarowania środków na ich wykonanie, a w związku z dużymi potrzebami finansowymi na bieżące utrzymanie dróg, wcześniejsze ich zlecenie nie było możliwe. Dopiero w 2009 r., po uzyskaniu od Zarządu Województwa Śląskiego numerów dróg, Urząd zlecił wykonanie książek dróg łącznie z przeprowadzeniem kontroli pięcioletnich.

[Dowód: akta kontroli str. 94-96, 221-222]

5. Do czasu kontroli NIK (do czerwca 2013 r.) nie zrealizowano trzech z ośmiu rekomendacji i zaleceń sformułowanych w 2010 r. przez audytora wewnętrznego, które dotyczyły: umieszczania w treści decyzji o zajęciu pasa drogowego podstawy prawnej dotyczącej zwolnienia z opłaty skarbowej; opracowania pisemnych zasad

¹⁸ ulic: Mickiewicza, Beskidzkiej, Jodłowej, Komonickiego, Piłsudskiego, Pod Górę, Sempolowskiej, Oczkowskiej, Wiklinowej.

¹⁹ ul. Mickiewicza, Beskidzka, Jodłowa, Komonickiego, Piłsudskiego, Pod Górę, Sempolowskiej, Wiklinowa.

²⁰ ul. Mickiewicza, Beskidzka, Jodłowa, Komornickiego, Piłsudskiego, Pod Górę, Sempolowskiej, Wiklinowa.

procesu windykacji opłat za zajęcie pasa drogowego; określenia i sprecyzowania zakresu czynności (zadań) i odpowiedzialności pracowników zaangażowanych w proces wydawania decyzji o zajęciu pasa drogowego.

[Dowód: akta kontroli str. 84-85, 171-174]

6. Burmistrz nie stworzył wystarczających warunków do prawidłowego wykonywania zadań zarządcy dróg publicznych. Nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli, w ocenie NIK, były w znacznej mierze spowodowane nieskutecznym i nieefektywnym stosowaniem przyjętych procedur kontroli zarządczej w Urzędzie w zakresie spraw objętych kontrolą. Zapewnienie funkcjonowania efektywnej i skutecznej kontroli zarządczej należy, zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²¹, do obowiązków Burmistrza.

[Dowód: akta kontroli str.101-117, 142, 165-170, 222]

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że wskutek prowadzenia przez Wydział Inżynierii Miejskiej ewidencji dróg niezgodnie z rozporządzeniem w sprawie ewidencji dróg publicznych, Urząd Wojewódzki w Katowicach odrzucił w listopadzie 2010 r. ze względów formalnych (z powodu braku prawidłowego numeru drogi gminnej) wnioski Gminy o dofinansowanie w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych zadania pt. „Poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu oraz dostępności gospodarczej centrum Żywca poprzez przebudowę drogi gminnej nr 1463 S – ul. Powstańców Śląskich”. W związku z powyższym, zadanie to o wartości 1.009,8 tys. zł zostało zrealizowane wyłącznie ze środków własnych Gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 91, 126, 163-164, 221]

2. NIK zwraca uwagę, że audytor wewnętrzny Urzędu, dopiero w maju 2013 r., na wniosek kontroli NIK, tj. trzy lata po przeprowadzeniu audytu, podjął sprawdzenie sposobu realizacji sformułowanych zaleceń i rekomendacji, stwierdzając niepełne ich wykonanie.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność skontrolowanej jednostki w zakresie tworzenia warunków do wykonywania zadań związanych z zapewnieniem właściwego oznakowania dróg.

2 Utrzymanie oznakowania na drogach publicznych przez zarządzających tymi drogami.

2.1 Ponoszone wydatki na utrzymanie zarządzanych dróg i ich oznakowania.

Opis stanu faktycznego

Wydatki Gminy na drogi wyniosły w 2011 r. – 4.440 tys. zł, w 2012 r. - 4.062 tys. zł i do dnia 7 maja 2013 r. – 1.536 tys. zł. Wydatki te były niższe od planowanych w budżecie o 1.150 tys. zł (20,6%) w 2011 r. i o 49 tys. zł (1,2%) w 2012 r.

Wydatki na zakupy oznakowania dróg wynosiły 24 tys. zł w 2011 r. i 4 tys. zł w 2012 r. Z kolei na bieżące utrzymanie oznakowania wydatkowano 106 tys. zł w 2011 r., 140 tys. zł w 2012 r. i 17 tys. zł do maja 2013 r..

Gmina nie dokonywała oddzielnych zakupów znaków drogowych. Zakup i montaż oraz bieżące utrzymanie oznakowania ujmowane było w ramach corocznie zawieranych umów na bieżące utrzymanie dróg lub w ramach realizowanych zadań inwestycyjnych.

²¹ Dz. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.

W latach 2011 - 2013 (I kwartał) Gmina nie występowała oraz nie uzyskała środków zewnętrznych na działania związane z poprawą stanu organizacji ruchu i oznakowania dróg.

[Dowód: akta kontroli str. 88, 91-92]

2.2 Stan oznakowania zarządzanych dróg.

Na drogach gminnych znajdowało się 1980 znaków pionowych, dwa skrzyżowania z sygnalizacją świetlną oraz jedno przejście dla pieszych z sygnalizacją wzbudzaną. Oznakowanie poziome znajdowało się na 44 drogach, a łączna jego powierzchnia wynosiła 5.200 m².

Pracownicy Wydziału Inżynierii Miejskiej nie przeprowadzali w badanym okresie okresowych weryfikacji oznakowania dróg gminnych przy udziale Policji. Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że przeglądy stanu organizacji ruchu i oznakowania są prowadzone w sposób ciągły przez pracowników Referatu Dróg oraz wykonawcę zadania bieżącego utrzymania dróg gminnych.

[Dowód: akta kontroli str. 91-92, 142]

Naczelnik Wydziału Inżynierii Miejskiej wyjaśnił, że wszystkie znaki pionowe, oznakowania poziome, a także sygnalizacja i urządzenia bezpieczeństwa ruchu, rozmieszczone na drogach gminnych były zgodne z przepisami rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych. Powyższe wyjaśnienia nie znalazły w pełni potwierdzenia w trakcie oględzin oznakowania dróg, co omówiono w pkt. 2.6. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

[Dowód: akta kontroli str. 92, 187]

W okresie objętym kontrolą na zarządzanych drogach umieszczono 66 nowych znaków drogowych pionowych oraz 11 poziomych (tj. 64 znaki pionowe i 11 poziomych w 2011 r. i dwa znaki pionowe w 2012 r.) o łącznej wartości 28,4 tys. zł. Ich dostawa i montaż nastąpiły w ramach czterech inwestycji drogowych.²² Wyboru wykonawców zadań dokonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²³.

Zakupywane i montowane znaki pionowe nie obejmowały znaków wymienionych w § 11 ust. 1 - 6 rozporządzenia w sprawie warunków zarządzania ruchem na drogach, tj. m.in. znaków informacyjnych oznaczających obiekty usługowe, znaków oznaczających szlaki turystyczne i rowerowe.

Wykonawcy oznakowania pionowego przedkładali deklaracje zgodności zastosowanego oznakowania z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych.

[Dowód: akta kontroli str. 92, 122-123]

Prace związane z bieżącym utrzymaniem oznakowania pionowego i poziomego zlecano podmiotom zewnętrznym, w ramach zadań bieżącego utrzymania dróg gminnych. Wykonawców wybierano zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych. Zawierane umowy zabezpieczały interesy Zamawiającego. Ujmowano w nich m.in. zapisy dotyczące stosowania kar umownych. Wartość zawartych umów na utrzymanie dróg gminnych wynosiła: 800,9 tys. zł w 2011 r., 718,4 tys. zł w 2012 r. i 718,2 tys. zł w 2013 r.

[Dowód: akta kontroli str. 118-120]

Utrzymanie trzech sygnalizacji świetlnych na przejściach dla pieszych Gmina zlecała podmiotom zewnętrznym. Wyboru wykonawców dokonano na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta Żywca Nr 6/3/2008 z 12 czerwca 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad powoływania członków komisji przetargowej oraz ustalenia regulaminu postępowania przy

²² Modernizacja u. Mickiewicza, Budowa parkingu dla samochodów osobowych przy ul. Konomieckiego i Wiśniowej w Żywcu – parking dolny i parking górny, Przebudowa ul. Powstańców Śląskich na odcinku od ronda do ul. Folwark w Żywcu, Przebudowa drogi biegnącej w Żywcu od skrzyżowania ul. Partyzantów z ul. Pierwogóra do ul. Pod Łyską

²³ Dz. U. z 2013 r., poz. 907, ze zm., dalej zwana ustawą Prawo zamówień publicznych.

udzielaniu zamówień publicznych, określającego zasady prowadzenia postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych, których wartość nie przekracza równowartości 14 tys. euro. W zawieranych umowach ujęto zapisy zabezpieczające interesy Gminy, np. dotyczące stosowania kar umownych za odstąpienie od umowy i nienależyte wykonanie usługi. Wartość umów wynosiła: 2,6 tys. zł miesięcznie w 2011 r. oraz 3,6 tys. zł miesięcznie w latach 2012 - 2013.

[Dowód: akta kontroli str. 121]

2.3 Zgodność oznakowania zarządzanych dróg z ustaloną organizacją ruchu.

W ramach czterech inwestycji drogowych²⁴ prowadzonych w latach 2011 – 2012 Urząd każdorazowo opracowywał stałą i czasową organizację ruchu, którą zatwierdzał Starosta Żywiecki. Wdrożenie tych organizacji ruchu nastąpiło w wyznaczonych terminach.

[Dowód: akta kontroli str. 122-123]

Oględziny dziewięciu wybranych losowo dróg²⁵, posiadających zatwierdzone projekty organizacji ruchu²⁶, w czterech przypadkach (44,5%) wykazały zgodność stosowanego oznakowania z zatwierdzonym POR.

[Dowód: akta kontroli str. 143-162, 179-203]

2.4 Przestrzeganie wybranych warunków technicznych stosowania oznakowania pionowego i poziomego dróg.

Oględziny 123 znaków drogowych w zakresie przestrzegania warunków technicznych ich stosowania, ustalonych w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych, nie wykazały nieprawidłowości w przypadku 100 znaków (81,3%)

[Dowód: akta kontroli str. 143-162, 179-203]

Oględziny dwóch dróg²⁷, szczególnie uczęszczanych przez dzieci w wieku 7 do 15 lat wykazały stosowanie znaków ostrzegawczych A-17, które (za wyjątkiem jednego znaku) były widoczne i prawidłowo utrzymane.

[Dowód: akta kontroli str. 192-203]

2.5 Przestrzeganie wybranych warunków technicznych stosowania sygnalizacji świetlnych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Na drogach zarządzanych przez Gminę znajdowały się dwa skrzyżowania z sygnalizacją świetlną²⁸ oraz jedno przejście dla pieszych z sygnalizacją wzbudzaną²⁹. Sygnalizacje te zostały przekazane Gminie wraz z przekazaniem odcinków dróg, na których były zainstalowane³⁰. Urząd otrzymał kompletną dokumentację dróg, w tym projekty techniczne sygnalizacji. Utrzymanie sygnalizacji w należyłym stanie technicznym Gmina zleciła specjalistycznym firmom³¹, które wystawiając faktury, załączały do nich karty eksploatacji sygnalizacji z odnotowywanymi datami dokonywanych konserwacji. Analiza dziewięciu wybranych losowo faktur (30%) z lat 2010 -2013 wykazała, że przeglądy i konserwacje

²⁴ Modernizacja u. Mickiewicza, Budowa parkingu dla samochodów osobowych przy ul. Komonickiego i Wiśniowej w Żywcu – parking dolny i parking górny, Przebudowa ul. Powstańców Śląskich na odcinku od ronda do ul. Folwark w Żywcu, Przebudowa drogi biegnącej w Żywcu od skrzyżowania ul. Partyzantów z ul. Pierwogóra do ul. Pod Łyską

²⁵ ul. Mickiewicza, Beskidzka, Jodłowa, Komonickiego, Piłsudskiego, Pod Górę, Sempolowskiej, Oczkowska, Wiklinowa

²⁶ Zwane dalej „POR”

²⁷ Ul. Sobieskiego i Zielonej.

²⁸ Skrzyżowanie ulic Armii Krajowej i Wesola, skrzyżowanie ulic Piłsudskiego – Żeromskiego – Sienkiewicza.

²⁹ Ul. Armii Krajowej

³⁰ Dnia 20 grudnia 2011 r. Zarząd Województwa Śląskiego przekazał Gminie w zarząd część drogi wojewódzkiej DW 946, tj. ulice Żeromskiego i Sienkiewicza. W dniu 23 maja 2007 r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach przekazała w zarząd Gminie odcinek drogi krajowej (ul. Armii Krajowej).

³¹ Patrz pkt 2.2. wystąpienia

sygnalizacji były dokonywane w odstępach tygodniowych. Dzienniki sygnalizacji, o których mowa w załączniku nr 3 pkt. 1.3. rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych prowadzone były odrębnie dla każdej sygnalizacji. W trakcie oględzin stwierdzono, że sygnalizacje były sprawne i w należyłym stanie technicznym.

[Dowód: akta kontroli str. 92, 206-207]

Na szczególnie niebezpiecznych łukach poziomych stosowano urządzenia bezpieczeństwa ruchu, tj. m.in. tablice prowadzące U-3. Oględziny³² wykazały, że tablice były kompletne i ustawione zgodnie z zatwierdzonymi POR. W trakcie oględzin dziewięciu dróg nie stwierdzono obiektów znajdujących się w skrajni poziomej lub pionowej dróg.

[Dowód: akta kontroli str. 143-162, 179-203]

2.6 Oznakowanie prowadzonych na drogach i w pasie drogowym robót budowlanych.

W przypadku prowadzonych trzech inwestycji drogowych³³ Urząd przed rozpoczęciem robót opracował i uzyskał zatwierdzenie czasowej organizacji ruchu na tych drogach. W trakcie kontroli, na ww. drogach obowiązywała zatwierdzona stała organizacja ruchu i brak było utrudnień związanych z wcześniej prowadzonymi robotami.

[Dowód: akta kontroli str. 122-123]

W toku kontroli prowadzone były m.in. roboty budowlane na ul. Pod Górą i ul. Słowackiego – plac Mariacki. Roboty te nie wymagały wprowadzenia czasowej organizacji ruchu. Wykopy w jezdni i na chodnikach były zabezpieczone zaporami drogowymi wyposażonymi w elementy odblaskowe i odpowiednio oznakowane.

[Dowód: akta kontroli str. 208-209]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie dotyczącym utrzymywania oznakowania na drogach publicznych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku pięciu (55,5%) z losowo wybranych dróg, które poddano oględzinom stwierdzono niezgodność istniejącej organizacji ruchu z zatwierdzoną, w tym w przypadku trzech ustalono, że zmian w istniejącej organizacji ruchu dokonywano bez zatwierdzenia POR przez organ zarządzający ruchem. Naruszono tym samym § 4 ust. 1 w zw. z § 1 ust. 2 pkt.1 lit. b) rozporządzenia w sprawie warunków zarządzania ruchem na drogach. I tak:

- Na ulicy Oczkowskiej brak było ujętych w POR dwóch znaków D-15 (przystanek autobusowy) i dwóch znaków ostrzegawczych A-30 (inne niebezpieczeństwo). Ponadto, na skrzyżowaniu tej ulicy z ulicą Krakowską nie było ujętego w organizacji ruchu znaku zakazu B-20 (stop) i tabliczki T-3 (100 m Stop) oraz był ustawiony nieujęty w POR znak A-7. Burmistrz wyjaśnił, że likwidacja znaku B-20 i ustawienie znaku A-7 nastąpiło w związku z dokonaną w 2007 r. budową chodnika w ciągu ul. Krakowskiej (droga wojewódzka). Stwierdził, że zmiany POR zostaną dokonane po przekazaniu do Urzędu przez zarządcę ulicy Krakowskiej projektu organizacji ruchu.
- Na ul. Pod Górą brak było ujętego w POR znaku poziomego P-10 (przejście dla pieszych).
- Na ul. Komonieckiego brak było ujętego w POR znaku poziomego P-10 oraz ustawiony był nieujęty w organizacji ruchu znak zakazu B-35 (zakaz postoju).
- Na ul. Słowackiego brak było ujętych w POR znaków poziomego P-23 (rower) i znaku pionowego D-6 (przejście dla pieszych) oraz znajdował się nieujęty w organizacji ruchu

³² przeprowadzone na ul. Beskidzkiej

³³ Modernizacja ulic Mickiewicza i Powstańców Śl. oraz budowa parkingu przy ul. Komonieckiego

znak pionowy B-18 (zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad 3,5 t.).

- Na ul. Beskidzkiej lokalizacja znaku B-36 (zakaz zatrzymywania się) była niezgodna z organizacją ruchu. Powyższa nieprawidłowość została usunięta w trakcie oględzin.

[Dowód: akta kontroli str. 143-162, 179-203]

2. Na poddanych oględzinom losowo wybranych 9 drogach gminnych 23 znaki pionowe (18,7 % skontrolowanych) stosowano niezgodnie z warunkami ustalonymi w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych. I tak:

- Na trzech ulicach dolne krawędzie znaków znajdowały się na wysokości ok. 180 cm w stosunku do powierzchni chodnika, co było niezgodne z pkt. 1.5.3. załącznika nr 1 ww. rozporządzenia stanowiącymi, że wysokość umieszczania znaku w obszarze zabudowanym, w przypadku umieszczenia znaku na chodniku, powinna wynosić min. 2,20 m. Dotyczyło to na ul. Komonieckiego zestawu znaków B-36 i D-3 (droga jednokierunkowa); na ul. Beskidzkiej znaku B-36; na ul. Jodłowej ośmiu zestawów znaków B-25 (zakaz wyprzedzania) i B-36. Burmistrz wyjaśnił, że wynika to z faktu umieszczania na istniejących słupkach drugich tarcz znaków. W jego ocenie, wymiana słupków ze względu na dowieszenie drugiej tarczy znaku była nieuzasadniona ekonomicznie i wiązała się by z możliwością posądzenia o niegospodarność. NIK, uwzględniając obowiązujące w tym zakresie przepisy, mające na celu zapewnienie odpowiedniego stanu bezpieczeństwa uczestnikom ruchu na drogach, nie podziela stanowiska Burmistrza.
- Na ulicy Jodłowej, odchylenie tarczy znaku zakazu B-36 było większe niż 5° w poziomie od linii prostopadłej do osi jezdni, co było niezgodne z pkt. 1.5.2 załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia.
- Na ulicy Oczkowskiej znak ostrzegawczy A-30 (inne niebezpieczeństwo) nie odpowiadał warunkom ustalonym w pkt. 1.3 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych w zakresie dotyczącym zastosowanych materiałów odblaskowych.
- Dwa znaki pionowe były w złym stanie technicznym. Znak ostrzegawczy A-7 (ustęp pierwszeństwa) z tablicą T—6c na ul. Pod Górą był przekrzywiony w stopniu utrudniającym jego widoczność, a znak B-2 (zakaz wjazdu) na ul. Słowackiego wyprodukowany w 2001 r. miał ograniczoną czytelność (wyblakły, z nalepkami).
- Na ul. Sobieskiego widoczność znaków A-17, B-35, B-36 i B-33 (ograniczenie prędkości) znajdujących się na wysokości przedszkola po prawej stronie ulicy oraz znaków D-4a (droga bez przejazdu) i B-36 po lewej stronie tej ulicy, ograniczały gałęzie drzew.

[Dowód: akta kontroli str. 143-149, 155-162, 179-184, 187-191, 193-203, 222]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność skontrolowanej jednostki w zakresie utrzymania oznakowania na drogach publicznych w gminie Żywiec.

Ocena częściowa

3 Nadzór zarządców dróg nad oznakowaniem zarządzanych dróg.

3.1 Przeglądy i kontrole stanu technicznego oznakowania sieci zarządzanych dróg.

Opis stanu faktycznego

Wydział Inżynierii Miejskiej, stwierdzone przez pracowników Referatu Dróg oraz zgłaszane przez mieszkańców, Policję i Straż Miejską nieprawidłowości i usterki w oznakowaniu dróg

gminnych przekazywał bieżąco wykonawcy świadczącemu usługi utrzymania dróg. Potwierdziła to analiza dokumentacji 13 zleceń naprawy oznakowania na drogach zarządzanych przez Gminę skierowanych do wykonawcy, w celu usunięcia usterek i nieprawidłowości dokonanych podczas objazdów dróg przez pracowników Urzędu lub zgłoszonych przez osoby trzecie.

W Urzędzie nie była określona procedura kontroli stanu dróg (w tym ich oznakowania), o której mowa w art. 20 ust. 10 ustawy o drogach publicznych.

[Dowód: akta kontroli str. 92, 118-120, 221, 223]

W kwietniu 2010 r. Urząd zapewnił przeprowadzenie kontroli okresowej pięcioletniej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane, zarządzanych dróg gminnych. Zostały one przeprowadzone przez osobę uprawnioną. Urząd nie posiadał dokumentów potwierdzających przeprowadzenie w latach 2011 - 2013 (do czerwca) kontroli rocznych zarządzanych dróg, wymaganych ustawą Prawo budowlane.

[Dowód: akta kontroli str. 126, 133]

W trakcie przeprowadzonych oględzin dziewięciu wybranych odcinków dróg gminnych³⁴ nie stwierdzono odcinków dróg znajdujących się w złym stanie technicznym, a także oznakowania, które zostało w związku z tym zastosowane.

[Dowód: akta kontroli str. 143-162, 179-203]

3.2 Kontrole zewnętrzne oznakowania sieci zarządzanych dróg.

Zagadnienia dotyczące zarządzania drogami gminnymi i stanu ich oznakowania nie były przedmiotem kontroli zewnętrznych prowadzonych w Urzędzie w latach 2011 – 2013 (do czerwca).

Burmistrz nie posiadał wiedzy czy organ zarządzający ruchem (Starosta Żywiecki) przeprowadzał kontrole prawidłowości zastosowania, wykonania i funkcjonowania oznakowania umieszczonego na gminnych drogach publicznych oraz jego zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu. Podobnie nie posiadał wiedzy czy sprawy organizacji ruchu były przedmiotem ocen organu nadzorującego zarządzanie ruchem na drogach (Wojewody Śląskiego).

[Dowód: akta kontroli str. 90, 93]

Starosta Żywiecki jako organ zarządzający ruchem na drogach gminnych poinformował, że na terenie miasta Żywiec nie były przeprowadzane dwa razy w roku kontrole oznakowania dróg gminnych. Informował, że w związku z dużą siecią dróg na terenie powiatu i ograniczeniami kadrowymi, były jedynie przeprowadzane kontrole doraźne, wynikające głównie z wniosków mieszkańców i instytucji. Informował, że w ramach dokonywanych objazdów szczegółowej analizie poddawane były w szczególności skrzyżowania dróg powiatowych z drogami gminnymi.

[Dowód: akta kontroli str.216]

3.3 Rozpatrywanie skarg i wniosków w zakresie spraw objętych kontrolą.

W latach objętych kontrolą wpłynęło łącznie 53 wniosków lokalnej społeczności³⁵, (27 w 2011 r., 21 w 2012 r. i 5 do dnia 24 maja 2013 r.) dotyczących zmian w organizacji ruchu. Wnioski te nie dotyczyły zagadnień organizacji ruchu podczas prowadzenia robót drogowych oraz lokalizacji reklam. Analiza pięciu losowo wybranych wniosków wykazała, że zostały one rozpatrzone terminowo, a trzy z nich dotyczące ustawienia dodatkowego

³⁴ oględzinom poddano ulice ul. Mickiewicza, Beskidzka, Jodłowa, Komonickiego, Piłsudskiego, Pod Górę, Sempolowskiej, Oczkowska, Wiklinowa,

³⁵ Mieszkańców, radnych, przedsiębiorców.

znaku, poprawy organizacji ruchu i wydzielenia odrębnego miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych, pozytywnie rozpatrzone.

[Dowód: akta kontroli str. 175-177]

W latach 2011 – 2013 (do maja) wpłynęło 28 wniosków Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Żywcu w sprawie nieprawidłowości na drogach na terenie Gminy Żywiec. Analiza pięciu losowo wybranych wniosków wykazała, że były one załatwiane terminowo. Trzy z nich rozpatrzono pozytywnie, a jeden przekazano do zarządu dróg powiatowych zgodnie z właściwością. Przyjęte do realizacji wnioski dotyczyły usunięcia ubytku w nawierzchni drogi, naprawy ośmiu zniszczonych znaków drogowych.

[Dowód: akta kontroli str. 177]

3.4 Wypłata odszkodowań uczestnikom ruchu drogowego.

W okresie objętym kontrolą wysokość odszkodowań, w ramach odpowiedzialności cywilnej, jakie Urząd wypłacił poszkodowanym, wyniosła łącznie 37.2 tys. zł (31,3 tys. zł w 2011 r., 5.7 tys. zł w 2012 r. i 0,3 tys. zł do końca maja 2013 r.). Udział własny Gminy w wypłaconych odszkodowaniach wyniósł w tym okresie łącznie 4.2 tys. zł. Koszty wykupionych polis OC wynosiły 12.5 tys. zł w 2011 r., 38 tys. zł w 2012 r. oraz 35.5 tys. zł w 2013 r. Analiza przyczyn wypłat odszkodowań (w okresie czerwiec 2012 r. – maj 2013 r.) wykazała, że nie były one związane z niewłaściwym stanem oznakowania dróg.

[Dowód: akta kontroli str. 93, 178]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w zakresie dotyczącym nadzoru zarządców dróg nad ich oznakowaniem stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2011-2012 Burmistrz nie zapewnił przeprowadzenia okresowych rocznych kontroli dróg wymaganych art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego. Naczelnik Wydziału Inżynierii Miejskiej, której to komórce powierzono zadania zarządcy drogi, wyjaśnił, że kontrole dróg gminnych, wymagane art. 62 ustawy Prawo budowlane, były dokonywane w sposób ciągły przez pracowników Referatu ds. Dróg oraz zgodnie z umową na bieżące utrzymanie dróg przez jego wykonawcę, w trakcie dokonywanych objazdów dróg. Stwierdził, że objazdy te odbywały się na każdej z ulic kilkakrotnie w ciągu roku.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z zapisami SIWZ na bieżące utrzymanie dróg gminnych, przedmiotem udzielanych zamówień nie było dokonywanie przez wykonawcę w ramach usług bieżącego utrzymania dróg okresowych kontroli rocznych wymaganych art. 62 ust. 1 ustawy Prawo budowlane. Izba zauważa, że zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy Prawo budowlane na właścicielu lub zarządcy obiektu budowlanego, ciąży obowiązek prowadzenia książki obiektu (lub zgodnie z art. 64 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy na zarządcy drogi książki drogi), do której powinny być dołączone zgodnie z art. 64 ust. 3 m.in. protokoły z okresowych kontroli obiektu budowlanego. Powyższy obowiązek dołączania protokołów z kontroli okresowych wynika również z zapisów załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych, wymagających ujmowania w rozdziale IV książki drogi danych o kontrolach sprawności technicznej drogi, wymaganych art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy prawo budowlane.

[Dowód: akta kontroli str.90 - 93, 213, 221, 223]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność skontrolowanej jednostki w zakresie nadzoru nad oznakowaniem zarządzanych dróg.

V. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Prowadzenie ksiąg dróg i dziennika objazdu dróg stosownie do wymogów rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych oraz podjęcie działań zapewniających ich bieżące aktualizowanie.
2. Przeprowadzanie kontroli okresowych, rocznych stanu technicznego dróg, wymaganych przepisami art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.
3. Dostosowanie oznakowania dróg poddanych w toku kontroli oględzinom do zgodności z zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu.
4. Wprowadzanie zmian w organizacji ruchu na drogach gminnych, związanych z stosowaniem nowego lub likwidacją istniejącego oznakowania wyłącznie w oparciu o projekty stałej organizacji ruchu, zatwierdzone przez organ zarządzający ruchem na drogach gminnych.
5. Dokonanie napraw znaków pionowych, których stosowanie na drogach niezgodnie z warunkami technicznymi ustalonymi w przepisach rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych, stwierdzono podczas kontroli.
6. Ustalenie prawidłowej numeracji dla dróg gminnych, przejętych w 2012 r. od innych zarządców dróg.
7. Podjęcie działań w zakresie zapewnienia realizacji przez Wydział Inżynierii Miejskiej wszystkich sformułowanych przez audytora wewnętrznego w 2010 r. zaleceń i rekomendacji.
8. Zapewnienie stosowania przyjętych rozwiązań kontroli zarządczej w sposób umożliwiający prawidłowe wykonywanie zadań i obowiązków zarządzania drogami gminnymi, w tym wzmoczenie nadzoru nad komórkami i pracownikami, którym powierzono ich realizację.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 15 października 2013 r.

Kontroler
Aleksander Górniak
Specjalista kontroli państwowej

.....

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Dyrektor

Piotr Miklis